

KRÓTKOFALOWIEC

POLSKI

ISSN 1230-9990

nr 6/2017 629

Polski Związek Krótkofalowców jest wiodącą organizacją, skupiającą osoby zainteresowane różnymi formami łączności radiowej i wykorzystaniem ich dla rozwoju własnego i dobra społecznego. PZK dba o rozwój służby radioamatorskiej i radioamatorskiej satelitarnej w Polsce. PZK jest reprezentantem osób zainteresowanych technikami radiowymi wobec instytucji państwowych i organizacji społecznych, krajowych i zagranicznych.

„Krótkofalowiec Polski” – organ prasowy ZG PZK od 1928 roku
Wydawca: ZG PZK
Druk: Wydawnictwo AVT Warszawa, Polski Związek Krótkofalowców

Redakcja:
Remigiusz Neumann SQ7AN, sq7an@pzk.org.pl

Sekretariat ZG PZK:
ul. Modrzewiowa 25, 85-635 Bydgoszcz
adres do korespondencji: skr. poczt. 54,
85-613 Bydgoszcz 13
e-mail: hqpzk@pzk.org.pl, www.pzk.org.pl
Siedziba w Warszawie:
ul. Augustyna Kordeckiego 66 lok. U1, 04-355 Warszawa
Adres sekretariatu ZG PZK i do korespondencji b.z.
Konto bankowe: 34 2030 0045 1110 0000 0408 9110

Centralne Biuro QSL – adres jw.

Prezydium ZG PZK:
- Waldemar Sznajder, 3Z6AEF – Prezes PZK, 3z6aef@pzk.org.pl
- Tadeusz Pamięta, SP9HOJ – Wiceprezes PZK, sp9hjq@pzk.org.pl
- Jan Dąbrowski, SP2JLR – Wiceprezes PZK, sp2jlr@pzk.org.pl
- Piotr Skrzypczak, SP2JMR – Sekretarz PZK, sp2jmr@pzk.org.pl
- Marek Suwalski, SP5LS – Skarbnik PZK, sp5ls@pzk.org.pl
- Roman Bał, SP9MRN – zastępca członka Prezydium
- Jerzy Gomoliński SP3SLU – zastępca członka Prezydium

Główna Komisja Rewizyjna:
- Jerzy Najda, HF1D – Przewodniczący GKR PZK, hf1d@pzk.org.pl
- Jerzy Jakubowski, SP7CBG – Wiceprzewodniczący GKR PZK,
sp7cbg@pzk.org.pl
- Leszek Przybylak, SP6CIK – Sekretarz GKR PZK, sp6cik@pzk.org.pl
- Jan Cwikła, SP2X – Członek GKR PZK, sp2x@pzk.org.pl
- Marek Sikora, SQ8MXS – Członek GKR PZK, sq8ms@pzk.org.pl

Inne funkcje przy ZG PZK:
- Konsultant-koordynator przemienników analogowych i cyfrowych PZK: Andrzej Hyjek SP3IYM, handrzej@gmail.com
- Konsultant-koordynator węzłów APRS PZK: Tomasz Pyda SP8NCG, sp8ncg@wp.pl

Award Manager PZK:
Jerzy Gomoliński SP3SLU

ARDF Manager:
Krzysztof Jaroszewicz SQ5ICY, krzysztof.jaroszewicz@gazeta.pl

IARU-MS Manager:
Jan Szostak SP9BRP, sp9brp@wp.pl

Contest Manager:
Kazimierz Drzewiecki SP2FAX, sp2fax@wp.pl

Manager-Koordinator ds. Łączności Kryzysowej PZK (EmCom Manager):
Miochał Wiczyński SP9XWM, sp9xwm@gmail.com
z-ca Hubert Anysz SP5RE,

VHF Manager:
Piotr Szolkowski SP5QAT, pkuluf@pzk.org.pl

QTH Manager:
Grzegorz Krakowiak SP1THJ, sp1thj@mierzyn.eu

Packet Radio Manager:
Marek Kuliński SP3AMO, sp3amo@pzk.org.pl

Manager OH PZK:
Andrzej Wawrzynkiewicz SP3TYC, sp3tyc@pzk.org.pl

KF Manager PZK:
Marek Kuliński SP3AMO, sp3amo@pzk.org

Oficer Łącznikowy IARU-PZK:
Paweł Zakrzewski SP7TEV, sp7tev@wp.pl

Administrator portalu i systemów informatycznych PZK:
Zygmunt Szumski SP5ELA, e-mail: admin@pzk.org.pl

ARISS Kontakt Koordynator:
Sławomir Szymanowski SQ300K

Redakcja Radiowego Biuletynu Informatycznego PZK:
Jerzy Tadeusz Kucharski SP5BLD, ul. Sułkowskiego 21, 05-825 Grodzisk Mazowiecki, Skype: sp5blb

Od listopada 2007 zmiany częstotliwości nadawania: niedziela godz. 10.30 na QRG 3700 kHz lub 7090 kHz ± QRM. Program TV o krótkofalowcach „Krótkofalowy Bis”, www.videoexpres.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania nadesłanych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam. Zastrzega sobie prawo do niepublikowania reklam, które mogą być kontrowersyjne lub naruszać prawa osób trzecich, w tym czytelników.

OD REDAKCJI

Mamy czerwiec, do końca roku szkolnego zostało kilka tygodni i w tedy my i nasze pociechy będziemy cieszyć się wszelkimi benefitami wakacji. Dla tych, co nie mogą doczekać się ciepła upałów i zamorskich klimatów, polecamy sprawozdanie z wyprawy na Tuvalu Jacka SP5EAQ i Marka SP7DQR. Pozostałych zapraszamy na Sośną i Szybocową Górę. A dla jeszcze innych polecamy kurs krótkofalarki na Politechnice Warszawskiej. No i zwieńczenie – można posłuchać RBM-ki, nawet w wyobraźni.

Wy 73! Remi SQ7AN

Sośna Góra 2017

Już po raz czwarty Mikołowski Klub Krótkofalowców SP9PKS zaprosił radioamatorów na Radiozlot, który odbył się 1 maja w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie na Sośnej Górze. I tym razem zachęcaliśmy dzieci i młodzież do uczestnictwa w radiowej grze terenowej „I Ty możesz zostać krótkofalowcem!”. Wzięło w niej udział około 220 dzieci. Na liście radioamatorów zarejestrowano 74 licencjonowanych krótkofalowców i 7 CB-stów. Słoneczna pogoda towarzyszyła uczestnikom Radiozlotu przez cały czas jego trwania. Dziękujemy przybyłym, że mogliśmy zaprezentować nasze wspaniałe hobby.

SP9PKS team

RBM-1 w zawodach QRP

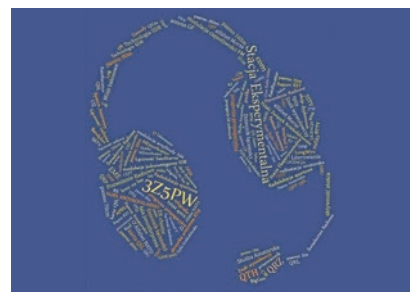
30 kwietnia 2017 r., podczas I tury zawodów telegraficznych QRP Memoriał J. Twardzickiego SP9DT, w godzinach 18.00–19.00 ekipa klubu SP3KWA pracowała na zabytkowej, lampowej radiostacji RBM-1 o mocy 1,5 W, telegrafią w paśmie 80 m. Antena DELTA 160m (3x53m).

SP3KWA

Kurs 3Z5PW

9 maja na Wydziale Elektroniki i Technik Informatycznych PW rozpoczął się kurs krótkofalarki prowadzony przez Dawida SQ5JQI. W miarę możliwości i wolnych miejsc przyjmowani będą chętni spoza uczelni. Zgłoszenia na adres: 3z5pw@ire.pw.edu.pl ze słowem „KURS2017” w temacie.

3Z5PW

XII Piknik SP-OK-OM

Koleżanki i Koledzy krótkofalowcy, użytkownicy CB-radia, a także sympatycy naszego wspaniałego hobby. Wszystkich zainteresowanych, którzy chcą spędzić mile czas w gronie pasjonatów radia i fal eteru serdecznie zapraszamy do Koniakowa w dniach: 15–16 lipca 2017 r. na dwunaste już spotkanie krótkofalarskie. Spotykamy się od ponad 10 lat w Domu Wypoczynkowym „Koronka” w Koniakowie w otoczeniu uroczego beskidzkiego krajobrazu. Piknik Eterowy jest imprezą towarzyszącą kolejnym Dniom Gminy Istebna.

Udział w imprezie jest bezpłatny, zarówno dla wystawców jak i odwiedzających. Istnieje możliwość zorganizowania własnego stoiska dającego możliwość zaprezentowania swojego klubu, firmy handlującej sprzętem radiowo-krótkofalarskim, zarówno nowym jak i używanym. Oczekujemy również na dalsze ciekawe propozycje wykładów oraz prezentacji interesujących brać krótkofalarską.

Rejestracja i przywitanie pierwszych gości: sobota od godz. 9. Każdy uczestnik otrzyma okolicznościowy identyfikator, będący niejako potwierdzeniem udziału w Pikniku. Startujemy o godz. 10, pewnie jak zwykle hucznie.

W sąsiedztwie parkingu udostępnione będą bezpłatne miejsca na przyczepy kempingowe oraz namioty. Bliższe informacje dotyczące szczegółowego programu dostępne będą na stronie www.sp9psb.prv.pl oraz www.pzk.katowice.pl oraz na FB. Impreza odbywa się prawie w całości „pod dachem”, więc nie jesteśmy zależni od aktualnej pogody.

Serdecznie zapraszamy w dniach 15 i 16 lipca 2017 (sobota, niedziela) na: XII Piknik Eterowy SP, OK i OM – Koniaków 2017.

Miejsce: Gospoda i Pensjonat „Koronka” w Koniakowie, obok wzniesienia Koczy Zamek (wysokość 846 m n.p.m.) oraz punktu widokowego. Ze względów organizacyjnych zachęcamy do rejestrowania się poprzez wysłanie maila potwierdzającego swoje uczestnictwo na adres organizatora: sp9fhz@gmail.com

*Henryk SP9FH w imieniu współorganizatorów:
Śląskiego Oddziału Terenowego PZK,
oraz Żywieckiego Klubu Krótkofalowców SP9PSB.*

Wyprawa krótkofalarska na Tuvalu

Zaczelismy planować ekspedycję wiosną 2016 roku. Na początku planowalismy wyjazd jesienią 2016, ale po dyskusji z rodzinami ostatecznie zdecydowalismy się na wiosnę roku następnego. Ponieważ dla Jacka SP5EAQ była to już kolejna wyprawa na południowy Pacyfik, dla Marka SP7DQR – pierwsza, wspólnie zdecydowalismy, że polecimy do kraju, z którego Jacek jeszcze nie nadawał. Warunki były dwa: dostępność transportu lotniczego i umiarkowany budżet. Ostatecznie zdecydowalismy się na Tuvalu. Nie jest to może specjalnie rzadki kraj, ale ostatnie ekspedycje nie zrobiły zbyt dużo łączności z Europą, a popyt na emisje cyfrowe (specjalność Marka) wciąż wydawał się spory.

Jak zwykle zaczelismy rozpoznanie kontaktując się z organizatorami ostatnich DX-pedycji. Nieoceniony okazał się kontakt z Johnem Miltonem KK7L, który w ostatnich latach dołożył sporo starań, by na Tuvalu stworzył miejscowe środowisko krótkofalarskie a nawet klub krótkofalarski. John dostarczył nam sporo cennych informacji, pomógł uzyskać licencję a przede wszystkim skontaktował nas z jedynym aktywnym krótkofalowcem na atolu Funafuti – Tilim T2AT. Początkowo przygotowania szły jak po grudzie. Nie tylko miesiacami czekalismy na licencję, ale nie mogliśmy także doczekać się na zezwolenie na transport sprzętu w transzycie przez Fidżi, co jest mało znanym szczegółem dotyczącym celnych wymagań Fidżi, lecz bolesnym – gdy sprzęt zostanie zatrzymany na granicy.

Wreszcie w lutym mieliśmy wszystkie konieczne zezwolenia, kupione bilety (Emirates i AirFiji) na trasie przez Dubaj i Sydney do Fidżi (powrót przez Auckland), a następnie lokalnym połączeniem FijiLink na atol Funafuti (loty odbywają się dwa razy na tydzień) oraz mieliśmy zarezerwowane miejsce w jedynym hotelu na atolu. Jacek został szczęśliwym posiadaczem licencji T2AQ, a Marek – T2QR. Opcjonalnie rozważalismy jeszcze kilka lokalizacji, ale ta była najbardziej sprawdzona – niemal wszystkie ekspedycje pracowały z pokoju 108 w szesnastopokojowym hotelu, a jego właściciel akceptował instalacje antenowe, które niestety musiały być rozłożone na małym ogrodzonym skrawku posiadłości przylegającej do laguny. Sporo zmartwień dostarczyła nam informacja od Japończyka, który nadawał przed nami z atolu, że nowy właściciel hotelu zainstalował na plaży oświetlenie LED zakłócające potężnie niskie pasma. Na szczęście żadnych zakłóceń z tym związanych nie odnotowalismy.

Kilka dni spędziliśmy w Suva (Fidżi). Pobyt był koniecznym elementem ze względu na zagrożenie spóźnieniem bagażu składającego się z blisko 80 kg sprzętu i kilku kilogramów rzeczy osobistych. W trakcie wizyty na Viti Levu odwiedziliśmy Antoine'a 3D2AG, szykującego się do kolejnej wyprawy na Rotumę. Pomogliśmy mu zdemontować antenę, którą zamierzał zabrać,

a Marek pomógł w konfiguracji software'u do łączności cyfrowych. Niedługo potem byliśmy w drodze na Tuvalu.

Tuvalu jest małym krajem o blisko dziesięciu tysiącach obywateli. To trzy wyspy i trzy atole około tysiąc kilometrów na północ od Fidżi, a więc całkiem blisko równika. Polska nazwa Tuvalu to Wyspy Lagunowe. Stolicą jest atol Funafuti, zamieszkały przez blisko połowę wszystkich mieszkańców Tuvalu. Samolot z Suva jest jedynym pasażerskim połączeniem ze światem zewnętrznym. Na jego przylot przybywa w okolice pasa startowego znaczna część mieszkańców stolicy. Przed samym lądowaniem samochód straży pożarnej spędza z nieogrodzonego pasa startowego bawiące się dzieci i bezpieczne psy. Na wyprawę wzięliśmy dwa transceivery z tranzystorowymi wzmacniaczami mocy około 500 W, filtry umożliwiające równoległą pracę, sporo pionowych anten na pojedyncze pasma (pionowe dipole z układami dopasowującymi oraz verticale z dwoma podniesionymi przeciwwagami w rezonansie) wraz z kilkoma masztami oraz sporo kabli H-155. W zasadzie mogliśmy antenowo uaktywnić wszystkie pasma KF, ale w praktyce mała przestrzeń od razu wykluczyła pasmo 160 m, zaś wzajemne oddziaływanie blisko położonych anten 30 i 40 m i posiadanie tylko jednego wysokiego masztu 15 m (do obsługi dolnych pasm) zmuszało nas do modyfikacji strategii.

Pierwszego wieczoru pracowaliśmy głównie na 20, 30 i 40 m, potem kolejno uruchamialismy następne pasma. Przez kilka dni propagacja wydawała się OK, na 20 i 17 m tworzyły się europejskie pile-upy zaś ilość łączności na SSB (Jacek) i RTTY (Marek) szybko rosła. Potem zaczęły się kłopoty. Pasma 12 i 10 m były permanentnie zamknięte – z tym się liczyliśmy. Natomiast nie braliśmy pod uwagę, że w drugim tygodniu pobytu przez kilka dni na żadnym z pasm nie będzie żadnej propagacji. Później sygnały powróciły, choć były tak słabe, że stacje RTTY stały się niedekodowalne. W tej sytuacji Marek zaczął pracować intensywniej na CW (czego wcześniej raczej nie planował), a Jacek wyspecjalizował się w odkrywaniu krótkotrwałych otwarć na JA i W na 17 i 20 metrach. Zalety pokazała emisja JT65, niesłuchanie wolna, lecz umożliwiająca robienie łączności na praktycznie zamkniętych pasmach (ponad 300 QSO). Mimo fatalnych warunków Jacek spróbował wystartować w CQ WPX Contest (ponad 300 QSO na 20 m) i w SPDXC, gdzie na 20 m, mimo słyszenia i wołania blisko dwudziestu stacji SP, zrobił jedynie pięć łączności! Na 15 m zanotowalismy tylko pojedyncze półgodzinne otwarcie na Europę (cztery stacje SP) a na 10 m ostatecznie nie zrobiliśmy ani jednej łączności z nikim.

Ostatniego dnia trzytygodniowej ekspedycji propagacja się nieco poprawiła. Ostatecznie, zarywając wszystkie świty (ze względu na pasma 40 i 80 m) i sypiając pięć

ANTENY – GP 40 M (NA PIERWSZYM PLANIE) I MASZT DLA DIPOLI PIONOWYCH Z LINKAMI USZTYWIAJĄCYMI KONSTRUKCJĘ

TILIM T2AT (PIERWSZY Z LEWEJ), JACEK T2AQ/SP5EAQ (W ŚRODKU) I MAREK T2QR/SP7DQR (Z PRAWY)

WIDOK NA HOTEL I ANTENY

godzin na dobę zrobiliśmy razem około 10 tysięcy QSO (choć przed wyjazdem nastawialiśmy się na 20–30 tysięcy), w tym Marek sporo na 80 m CW, na co specjalnie nie liczyliśmy. Nieznacznie pocieszało nas, że poprzednia ekspedycja (amerykańska), zimą ubiegłego roku zrobiła nieznacznie ponad dwa tysiące łączności. Do miłych obowiązków należały kontakty z T2AT (o co prosili nas Amerykanie) polegające na pomocy technicznej, a przede wszystkim szkoleniowej (choć Tili radził sobie bez naszych porad zupełnie dobrze). Na atolu pozostawiliśmy trochę sprzętu z myślą o miejscowych krótkofalowcach (licencji jest tam całkiem sporo, ale tylko Tili jest aktywny). Przez ostatni tydzień, z tego samego hotelu, aktywna była stacja T2TT obsługiwana przez krótkofalowca z Alaski (pracowała głównie emisją JT65).

Trzytygodniowy pobyt na atolu pozostawił wiele miłych wspomnień, a jednocześnie upewnił nas, że krótkofalowcy wszędzie sobie dadzą radę. Do niemiłych niespodzianek należały gwałtowne zmiany dopasowania anten przy częstych tropikalnych ulewach (pora cyklonów) i zmianie poziomu wód gruntowych związanych zapewne z przyływami, gdyż plaża z piasku koralowego (twarda jak beton) została sztucznie usypana niedawno przed naszym przylotem. Innym niemiłym akcentem były „oszczędne” śniadania w hotelu, z których wychodziliśmy bardziej głodni niż przychodziliśmy. Na szczęście nie odnotowaliśmy żadnych awarii sprzętu – najszabszym sprzętem na wyprawie okazały się nasze walizki (obie poważnie uszkodzone).

Jacek SP5EAQ (T2AQ)

Marek SP7DQR (T2QR)

Foto ze zbioru SP7DQY

MAREK T2QR (SP7DQR) PRZY PRACY

JACEK T2AQ (SP5EAQ) PRZY PRACY

Spotkania na Górze Szybowcowej

Spotkania członków Sudeckiego Oddziału Terenowego PZK (OT13), kolegów z Polski oraz miłośników naszego hobby na Górze Szybowcowej w Jeżowie Sudeckim k/ Jeleniej Góry stały się już tradycją. Odbývają się od wielu lat dwukrotnie w ciągu roku. Są to najczęściej miesiące maj i wrzesień. Urok miejsca spotkań a w tym piękne widoki na całą okolicę oraz pasmo Sudetów przyciągnął naszych kolegów wiele lat temu. Ponieważ jest to Góra Szybowcowa na której działa aktywnie Aeroklub Sudecki to w czasie naszych spotkań odbywają się niekiedy imprezy lotnicze, które uatrakcyjniają nasze spotkania. Z uwagi na położenie, wysokość nad poziom morza (561 m) oraz całkowicie otwarty teren miejsce stwarza doskonałe warunki do nawiązywania dalekich łączności, zwłaszcza na UKF-ie (QTH loc. JO70VW), także podczas naszych spotkań.

Sporą część każdego spotkania zajmują sprawy techniczne w formie prelekcji oraz pokazów w terenie a najczęściej dotyczące budowy sprzętu, rozwiązań antenowych, procedur nas obowiązujących lub praktycz-

nego wykorzystywania sprzętu lub narzędzi. Również w tym roku 20 maja o godz. 10:00 odbędzie się kolejne spotkanie. Na to najbliższe spotkanie są przygotowane różne tematy techniczne a w tym między innymi dotyczące zdalnego sterowania sprzętem radiowym i prowadzenia łączności w wykonaniu naszego kolegi SQ6DX. Będzie także prezentowany przez kolegę Franciszka SP6GTN praktycznie przetestowany system anten typu sloper. Nie zabraknie również innych tematów.

Spotkanie zawsze jest otwarte dla wszystkich miłośników radia i radiokomunikacji w tym CB. Serdecznie zatem zapraszamy wszystkich kolegów (także z rodzinami) chcących nas odwiedzić a w szczególności tych, którzy przebywają w tym czasie w rejonie Sudetów. Nie bez znaczenia jest fakt, że podczas naszego spotkania czynny będzie lokal HEXA 66 zaopatrzony w napoje zimne i gorące a także dania, którymi można się posilić. A również oferowane są różne rodzaje ciast – niebo w gębie.

Dionizy SP6IEQ, prezes SOT PZK